

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Janem Peroutkou ve věci

žalobce: **K. K.**, narozený X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 18, Praha – Nové Město

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha – Holešovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 7. 2024, č. j. OAM-32060-13/ZM-2024,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl jeho žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o

pobytu cizinců“). Důvodem pro zamítnutí bylo, že žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu (přčinu ohrožení pod vlivem návykové látky).

II. Obsah žaloby a ostatních podání účastníků

2. Žalobce v *žalobě* namítnul, že žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a neprovedl důkazy, které byly potřebné k dostatečnému zjištění skutkového stavu. Žalobce byl doposud zaměstnán jako pracovník pro montáž sedaček, na základě zamítnutí žádosti s ním však zaměstnavatel rozvázal pracovní poměr. Na území České republiky dlouhodobě vede soukromý život, má zde životní partnerku, s níž žije ve společné domácnosti, přátele a veškeré zájmy. Žalobce připustil, že byl uznán vinným ze spáchání přčinu ohrožení pod vlivem návykové látky. V části uloženého trestu se již osvědčil a trest zákazu řízení motorových vozidel mu „vyprší“ ke dni 27. 10. 2024. K tomu odkázal na judikaturu NSS vyjadřující se k zásadě soudního přezkumu podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalobce svého jednání lituje a v rámci sebereflexe vede spořádaný život. V předcházejícím řízení požádal o přerušení řízení na dobu nezbytně nutnou do skončení trestu zákazu činnosti, v čemž mu žalovaný nevyhověl. O žalobcově žádosti o přerušení řízení ale neučinil žádnou bližší úvahu, usnesení, jímž jeho žádost zamítl, je tak nepřezkoumatelné.
3. Žalobce dále upozornil na to, že ačkoli mu nebylo uděleno správní vyhoštění ani uložen trest vyhoštění, zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty má za následek, že bude muset vycestovat. Podle žalobce jej aktuální ozbrojený konflikt na Ukrajině nezbavuje povinnosti upravit svůj další pobyt na území České republiky v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Možnost pobytu mu poskytuje pouze žádost o vydání dlouhodobého víza za účelem strpění. NSS ovšem ve své judikatuře dospěl k tomu, že možnost domáhat se tohoto pobytového oprávnění nepředstavovala dostatečnou záruku ochrany cizincových práv. Žalobce v České republice pobýval již před vypuknutím ozbrojeného konfliktu, není proto jisté, zda by nějaké pobytové oprávnění získal. Žalobce byl též toho názoru, že jej žalovaný zamítnutím žádosti nepřímou postavil do obdobné situace jako při uložení správního vyhoštění.
4. Je také otázka, z jakého důvodu nebylo již bezprostředně po nabytí právní moci trestního příkazu se žalobcem zahájeno řízení o zrušení zaměstnanecké karty. K sankci v podobě neprodloužení pobytového oprávnění bylo přistoupeno až v rámci řízení o prodloužení doby platnosti pobytového oprávnění bezprostředně před uplynutím celkového uloženého trestu. Lze se domnívat, že z procesního hlediska byl tento postup pro žalovaného přijatelnější než případné zamítnutí na základě neurčitého právního pojmu „závažná překážka dalšího pobytu cizince na území“. Takový postup otrásl žalobcovou právní jistotou. Žalobce také citoval nález Ústavního soudu, podle kterého nelze při výkladu právních předpisů opomíjet jejich smysl a účel.
5. Žalovaný ve *vyjádření k žalobě* připomněl, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání úmyslného trestného činu. V době vydání napadeného rozhodnutí na žalobce nebylo možné pohlížet jako na osobu, která je trestně zachovalá – stále tak trval důvod pro zamítnutí žalobcovy žádosti. Žalovaný musel vycházet ze skutkového a právního stavu v době napadeného rozhodnutí. Žalovaný v napadeném rozhodnutí žalobce poučil o možnosti požádat o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu z důvodu podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jelikož nesplňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na

území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.). Žalovaný doplnil, že žalobce dosud nepodal žádost o dlouhodobé vízum za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ale dne 28. 8. 2024 podal žádost o udělení víza za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný měl dále za to, že ochrana veřejného zájmu převáží nad ochranou žalobcova soukromého a rodinného života. Skutkový stav zjistil žalovaný dostatečně. Žalovaný ani neměl za to, že by byly dány důvody pro přerušení správního řízení. Nebylo totiž nutné čekat na to, až příslušný soud rozhodne o žalobcově žádosti o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu. Podstatné je, že v době vydání napadeného rozhodnutí se žalobce neosvědčil, proto žalovaný musel k žalobcovu odsouzení přihlížet. K námitce, že žalovaný nezažádal řízení o zrušení zaměstnanecké karty, žalovaný podotkl, že do podání žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty neobdržel trestní příkaz, který by byl podnětem pro zahájení řízení o zrušení zaměstnanecké karty. Až v řízení o žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty byl vyžádán výpis z evidence Rejstříků trestů, na jehož základě si žalovaný od příslušného soudu vyžádal trestní příkaz.

III. Skutečnosti plynoucí ze správního spisu a rozhodnutí žalovaného

6. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 23. 5. 2024 žádost o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty. Ve formulářové žádosti uvedl, že nemá manželku ani děti.
7. Součástí správního spisu je trestní příkaz ze dne 27. 10. 2022, č. j. 1 T 83/2022-39, kterým Okresní soud v Nymburce (dále jen „okresní soud“) shledal žalobce vinným ze spáchání přečinu podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, jelikož žalobce řídil osobní motorové vozidlo, ačkoli před jízdou požil alkoholické nápoje (provedenými dechovými zkouškami bylo v jeho krvi zjištěno 2,13 ‰, resp. 2,18 ‰ alkoholu). Okresní soud žalobci uložil trest odnětí svobody v délce trvání čtyř měsíců se zkušební dobou dvanácti měsíců a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dva roky. Trestní příkaz nabyl právní moci dne 19. 11. 2022.
8. Po seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí žalobce zaslal žalovanému písemné vyjádření. V něm upozornil na to, že usnesením ze dne 28. 11. 2023, č. j. 1 T 83/2022-62, okresní soud rozhodl tak, že se žalobce ve zkušební době osvědčil. Žalobce tak vykonával pouze trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel. Tento trest mu „vyprší“ ke dni 27. 10. 2024. Žalobce požádal okresní soud o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu. Žalobce měl za to, že se jednalo o předběžnou otázku, proto požádal o přerušení správního řízení do pravomocného rozhodnutí okresního soudu. Neprodloužením doby platnosti zaměstnanecké karty žalobci vznikne vážná újma. Žalobce se poučil a zamítnutím žádosti by se dostal do složité situace, jelikož by nejspíše musel z České republiky vycestovat na Ukrajinu, kde aktuálně probíhá válečný konflikt. Žalobce by musel narukovat, je ale pacifista a je proti jakémukoli násilí. Žalobce v České republice dlouhodobě vede soukromý život. I v souvislosti se stávajícím ozbrojeným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou je potřeba přihlížet k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“). S žalobcovou situací souvisí i zásada nenavrácení.
9. Usnesením ze dne 25. 7. 2024 žalovaný žádosti o přerušení řízení nevyhověl. Podle žalovaného nebyl důvod pro to vyčkávat, až okresní soud rozhodne o žádosti o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti. Nejednalo se o předběžnou otázku, na níž by bylo řízení o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty závislé. S ohledem na § 64 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, lze správní řízení přerušit na dobu nezbytně

nutnou. Žalovaný shledal, že pro přerušení nebyl dán důvod, proto s ohledem na zásadu rychlosti a hospodárnosti řízení žádosti o přerušení nevyhověl.

10. V napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že byl žalobce odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky. V době vydání napadeného rozhodnutí nebylo toto odsouzení zahlazeno. Zjištěný skutkový stav tak odpovídal důvodu pro neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty. S ohledem na okolnosti uvedené žalobcem ve vyjádření se žalovaný zabýval též dopady rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života. Podle žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty a z informací zjištěných z cizineckého informačního systému neplyne, že by žalobce žil na území České republiky rodinným životem (a na žalobci by byly další osoby nacházející se na území České republiky ekonomicky závislé). V takovém případě veřejný zájem na ochraně společnosti převáží nad zájmy jednotlivce.
11. Žalovaný dále podotkl, že si je vědom aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině. Důsledkem neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty je pozbytí oprávnění k pobytu na území České republiky, což by mělo vyústit v povinnost cizince vycestovat z území. Taková povinnost však důsledkem napadeného rozhodnutí nutně být nemusí. Jestliže občané Ukrajiny nesplňují přímo podmínky pro udělení dočasné ochrany podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., případně podle § 51 a § 52 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, uděluje jim Česká republika vzhledem k současné situaci na Ukrajině dlouhodobá víza za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Pokud žalobce požádá o udělení tohoto víza, bude mu uděleno a žalobce nebude muset z České republiky vycestovat. Žalovaný odkázal na judikaturu NSS, podle které při ohrožení některých základních práv slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážet vycestování apod.).

IV. Posouzení věci soudem

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny zákonem požadované formální náležitosti. Je tedy věcně projednatelná. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez jednání, jelikož účastníci na výzvy soudu nesdělili, že by s takovým postupem nesouhlasili, a proto se jejich souhlas presumuje (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
13. Podle § 44a odst. 11, § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců žalovaný platnost zaměstnanecké karty neprodlouží, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
14. Mezi stranami není sporu o tom, že žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Při aplikaci § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců správní orgán nemá prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech trestného činu – např. zda se jednalo o přečin nebo o zločin, zda cizinec naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu, jaká je zákonná trestní sazba, či jaký druh trestu a v jaké výši byl uložen (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019-28, bod 20). Žalovanému je stanovena povinnost rozhodnout určitým způsobem za předpokladu splnění podmínek uvedených v zákoně (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 5 Azs 214/2017-37, bod 20).

15. Jestliže žalovaný po nabytí právní moci trestního příkazu (19. 11. 2022) nezahájil řízení o zrušení zaměstnanecké karty (ať již z jakýchkoli důvodů), nelze z toho dovozovat, že takový postup vzbudil na straně žalobce legitimní očekávání, že mu platnost zaměstnanecké karty bude prodloužena. Nedošlo-li k zrušení povolení k pobytu ve formě zaměstnanecké karty, musel žalovaný k pravomocnému odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu přihlédnout v řízení zahájeném na žalobcovu žádost, neboť byl povinen aplikovat § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Ze zákona o pobytu cizinců neplyne, že v případě, kdy nebylo pro pravomocné odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu zahájeno z moci úřední řízení o zrušení povolení k pobytu, by ke spáchání úmyslného trestného činu nebylo možné přihlédnout v řízení o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty. Povolení k pobytu ve formě zaměstnanecké karty je časově omezené. Žalobce proto mohl (a měl) předpokládat, že při žádání o prodloužení budou zákonné podmínky ověřovány a posuzovány.
16. Žalobce dále namítl, že mu okresní soud uložil trest odpovídající spáchanému přčinu a dopady uloženého trestu by neměly být rozšiřovány do jeho dalších subjektivních práv. Je však obvyklé, že odsouzení za trestný čin má pro pachatele mimo trestněprávní sankce i další negativní následky (např. v rozsudku ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 As 146/2018-18, NSS – ačkoli při aplikaci odlišné právní úpravy – konstatoval že *„ztráta bezúhonnosti patří mezi obligatorní důvody pro zrušení živnostenského oprávnění. Pokud tedy dojde k naplnění tohoto důvodu, živnostenský úřad je povinen živnostenské oprávnění zrušit. [...] Zrušení živnostenského oprávnění tedy nelze považovat za sankční opatření v pravém slova smyslu (jako např. rozhodnutí o uložení pokuty). Postup živnostenského úřadu v nyní posuzované věci proto nelze označit za dvojí trestání ve smyslu zásady ne bis in idem.“* Odsouzeného tak stíhá nejen trestní odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se dopustil, ale nese i další důsledky tohoto jednání (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2023, č. j. 4 Azs 133/2023-38, bod 21). Neprodloužení doby platnosti konkrétního pobytového oprávnění ani nelze klást naroveň správnímu vyhoštění (jak žalobce činí), jelikož na rozdíl od správního vyhoštění nejsou zamítnutím žádosti o prodloužení pobytového oprávnění stanovena žádná negativní omezení do budoucna v podobě zákazu vstupu na území České republiky.
17. Žalobce dále žalovanému vytýkal, že nevyhověl jeho žádosti o přerušení řízení. Žalobce ve správním řízení tvrdil, že okresní soud požádal o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu. Byl toho názoru, že se jednalo o předběžnou otázku, a proto žalovaného požádal o přerušení správního řízení do doby pravomocného rozhodnutí okresního soudu. Žalovaný měl v usnesení, kterým zamítl žalobcovu žádost o přerušení řízení, za to, že výsledek rozhodnutí o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu (zákazu činnosti) nepředstavoval předběžnou otázku ve smyslu § 57 správního řádu, na jejímž řešení by napadené rozhodnutí záviselo. Přerušení řízení z tohoto důvodu by proto bylo nevhodné. Podle soudu byly tyto úvahy dostatečné i správné. Pro naplnění hypotézy § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců totiž není „pouhé“ podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti relevantní, jelikož k fikci výkonu trestu dochází až rozhodnutím soudu o osvědčení odsouzeného (srov. § 74 odst. 2 ve spojení s § 91 odst. 3 trestního zákoníku a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2014, č. j. 7 A 203/2010-59). Upuštěním od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti by tak nedošlo k žalobcově osvědčení, kdy by žalovaný nemohl k žalobcově trestné činnosti přihlížet.
18. Žalobce v průběhu správního řízení upozornil na to, že doba, na kterou mu byl uložen trest zákazu činnosti, uplyne dne 27. 10. 2024. Žalovaný nepochybil ani v tom, že řízení

nepřerušil do doby, než nastoupí účinky fikce neodsouzení za trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky. *Ad absurdum* by totiž každý cizinec, jemuž je při posuzování jeho pobytových záležitostí přičteno k tíži předchozí spáchání trestné činnosti, mohl žádat, aby žalovaný nerozhodl do doby, než se ze zákona osvědčí či než soud rozhodne o tom, že se osvědčil. Smyslem zrušení pobytového oprávnění či nevyhovění žádosti o jeho prodloužení z důvodu předchozí trestné činnosti spáchané cizincem je ochrana veřejného pořádku. Zdali došlo k osvědčení cizince nebo zahlázení odsouzení je tak nezbytné hodnotit právě ke dni rozhodování. Jestliže k osvědčení nebo zahlázení odsouzení nedošlo, není rozhodné, jestli na cizince bude v budoucnu nahlíženo jako na bezúhonného, a to i zpětně ke dni rozhodování správního orgánu (srov. *ex tunc* účinky fikce neodsouzení podle § 91 odst. 3 trestního zákoníku). Pro každé rozhodování je průvodní, že se odehrává v konkrétním čase a za aktuálních skutkových okolností. Každá posuzovaná situace může dostat v budoucnu skutkových změn, což však není důvod pro přerušení řízení, jestliže rozhodnou otázku (fikci neodsouzení) lze jednoznačně posoudit (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2024, č. j. 14 A 30/2023-89, bod 35).

19. S tímto souvisí i další žalobcovy námitky týkající se toho, že mu ke dni 27. 10. 2024 – tedy po vydání napadeného rozhodnutí a po podání žaloby – trest zákazu činnosti „vyprší“.
20. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, což odráží přezkumný charakter správního soudnictví. Soud nepokračuje ve správním řízení ve „třetí instanci“ (v projednávané věci druhé), ale kontroluje, zda je rozhodnutí správního orgánu v souladu s právem a zda správní orgán v souladu s právními předpisy správně zjistil skutkové okolnosti relevantní pro rozhodnutí (srov. Kühn, Z.; Kocourek, T. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, komentář k § 75, marg. č. 1).
21. Žalobce se dovolával prolomení pravidla v § 75 odst. 1 s. ř. s., k čemuž citoval následující judikaturu NSS.
22. V rozsudku ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005-75, NSS s ohledem na čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (zásadu nenavracení) dovodil možnost prolomení pravidla v § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. (rozšířit žalobu o další žalobní body lze jen ve lhůtě pro podání žaloby). Odkaz na tento rozsudek proto není pro otázku fixace skutkového stavu přiléhavý. Podle rozsudku ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, č. 3933/2019 Sb. NSS, bylo potřeba při soudním přezkumu zákonnosti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území a s tím spojeným zajištěním cizince v kontextu čl. 5 odst. 4 EÚLP (garantující urychlený soudní přezkum rozhodnutí o zbavení svobody) zohlednit také skutečnosti nastalé až po rozhodnutí správního orgánu – v tamní věci výrazně zhoršený zdravotní stav cizince.
23. Soud však podotýká, že NSS (ostatně i Ústavní soud) se odklání od obecného pravidla v § 75 odst. 1 s. ř. s. pouze ve výjimečných případech. Kromě případů týkajících se ochrany osobní svobody cizinců (viz rozsudek č. j. 9 Azs 193/2019-48) připustily jeho prolomení ve věcech mezinárodní ochrany pro naplnění zásady nenavracení (např. nález Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, srov. také čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany). Dále v rozsudku dne 9. 6. 2016, č. j. 2 Azs 307/2015-41, NSS připustil prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. z důvodu respektování právních principů *non bis in idem*, popř. *res iudicata*. V rozsudku ze dne 9. 9. 2020, č. j. 6 Afs 176/2019-31, tak NSS shrnul, že „*k prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. (jeho neuplatnění na základě přednostní aplikace mezinárodního či evropského práva či na*

základě jeho ústavněkonformní interpretace) soudy přistoupily s obezřetností, pokud nebylo možno splnit mezinárodněprávní závazek České republiky nebo ústavní zákaz jinak.“

24. Za okolností projednávané věci není podle soudu třeba, aby se § 75 odst. 1 s. ř. s. neaplikoval. Jak poznamenal sám žalobce v žalobě, ústavní (ani mezinárodní) rovina nezaručuje cizincům právo na pobyt na území České republiky (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 26/07). Žalobce vyjádřil obavy z bezpečnosti situace na Ukrajině, čímž se „do hry“ dostal zásadu nenavrácení. Podle soudu je ale možné splnit tento mezinárodní závazek i jinými prostředky než právě prodloužením dlouhodobého pobytu ve formě zaměstnanecké karty (k tomu blíže body 28 a násl. tohoto rozsudku).
25. Žalobce dále tvrdil, že v České republice dlouhodobě vede soukromý život.
26. Při rušení, resp. neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty zákon o pobytu cizinců nepočítá s posuzováním přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, jestliže cizinec spáchal úmyslný trestný čin (§ 174a odst. 1 ve spojení s § 44a odst. 11 zákona o pobytu cizinců). NSS však dovodil, že i přes absenci výslovného zákonného požadavku jsou správní orgány povinny s ohledem na mezinárodní závazky vyplývající z čl. 8 EÚLP výjimečně posoudit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života cizince; čl. 8 EÚLP je totiž přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35). K potenciální aktivaci uvedeného článku však musí cizinec ve správním řízení vznést *konkrétní* námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života. Teprve pak se správní orgán s touto námitkou musí vypořádat (viz např. rozsudky NSS ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, nebo ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS).
27. Žalobce v průběhu správního řízení obecně uvedl, že v České republice žije s partnerkou ve společné domácnosti, má zde přátele a veškeré zájmy. Žalobce ale osobu své partnerky ani jiné případné vazby v České republice (vyjma zaměstnavatele) nijak neidentifikoval, ani jakkoli nepopsal povahu těchto tvrzených vztahů. Při vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí k tomu přitom měl dostatečný prostor. Je to však právě žalobce, kdo je nejlépe obeznámen se svými soukromými a rodinnými poměry, břemeno tvrzení proto leží na něm. Je přirozené, že cizinec žijící několik let na území určitého státu se tam nenachází ve „vzduchoprázdnu“ a vytvoří si (alespoň nějaké) společenské, popř. rodinné vazby. Pro adekvátní zhodnocení zásahu do cizincova soukromého nebo rodinného života oproti důvodu vedoucímu k neprodloužení zaměstnanecké karty tudíž nepostačují pouhé obecné námitky. Za těchto okolností nelze žalovanému vyčítat, že nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností a neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Žalobce v průběhu správního řízení žádné důkazy týkající se jeho soukromého a rodinného života ani nenavrhoval, nebylo proto úkolem žalovaného, aby (detektivně) pátral např. po osobě jeho partnerky a zkoumal intenzitu a povahu jejich vztahu. Nic konkrétního ke svému soukromému a rodinnému životu žalobce netvrdil ani v žalobě. V návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že svým příjmem v České republice pomáhá příbuzným v zemi původu. Nijak blíže ale nerozvedl, o jaké příbuzné se jedná a v jaké míře jsou na žalobci závislí (zda jsou závislí *výhradně* na žalobcově finanční pomoci). Žalobce proto na straně soudu nevzbudil rozumné pochybnosti o tom, zásah do jeho soukromého a rodinného života bude přiměřený důvodu neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty.
28. Konečně žalobce namítal, že zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty bude mít za následek jeho povinnost vycestovat na Ukrajinu.

29. Žalobce v žalobě k překážkám vycestování na Ukrajinu netvrdil nic konkrétního, soud si je ale vědom (obecně známé skutečnosti) probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině. Napadené rozhodnutí se však zabývá jen žalobcovou žádostí o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty a nijak se nevyjadřuje k povinnosti vycestovat z České republiky. Je sice pravda, že po uplynutí doby platnosti zaměstnanecké karty žalobce pozbyde pobytové a pracovní oprávnění, které mu z ní plynulo. *To však ještě neznamená žalobcovu bezprostřední povinnost vycestovat na Ukrajinu*, a tedy případné porušení zásady nenavracení vyplývající z čl. 2 a 3 EÚLP. Podle ní nesmí Česká republika vystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, skutečné hrozbě vážné újmy na životě či zdraví nebo újmě způsobené mučením či nelidským nebo ponižujícím zacházením či trestáním, a to například tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2014, č. j. 5 Azs 18/2014-31).
30. Jediným řešením, jak uvedenému závazku dostat, ale není udělení právě toho pobytového oprávnění, o které cizinec usiluje, pokud existují i jiné možnosti, jak cizince nevystavit hrozbě vážné újmy. NSS se situací občanů Ukrajiny, kteří nenabýli či pozbyli konkrétní pobytové oprávnění, již v minulosti zabýval: v rozsudcích ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27 (týkajícího se zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu), ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41 (týkajícího se zamítnutí žádosti o trvalý pobyt), ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33 (týkajícího se zrušení platnosti zaměstnanecké karty), a ze dne 30. 9. 2024, č. j. 8 Azs 100/2023-53 (týkajícího se zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty) měl NSS za to, že stěžovatelé měli k dispozici jiné právní prostředky zajišťující, že nedojde k bezodkladnému vycestování do země původu, a to zvláště prostřednictvím víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců, popřípadě doplňkové ochrany podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).
31. Žalobce v žalobě citoval usnesení NSS ze dne 15. 8. 2024, č. j. 5 Azs 214/2024-27, v němž NSS konstatoval, že „[k] odkazu žalované na možnost udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území České republiky Nejvyšší správní soud uvádí, že na tento typ pobytového oprávnění není právní nárok (§ 51 odst. 2 zákona o pobytu cizinců) a jeho neudělení nepodléhá soudnímu přezkumu [§ 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Možnost domáhat se udělení tohoto pobytového oprávnění proto nepředstavuje dostatečnou záruku ochrany stěžovatelčiných práv.“ K tomu soud uvádí následující.
32. Zaprvé, NSS tyto závěry vyslovil pro účely posuzování odkladného účinku kasační stížnosti. Ten je institutem předběžné povahy a představuje dočasnou procesní ochranu účastníka řízení před rizikem nenapravitelné újmy (při rozhodování o odkladném účinku se také uplatňuje nižší standard dokazování – osvědčení). Navíc ani judikatura NSS není při posuzování návrhu na odkladný účinek kasační stížnosti v otázce argumentace alternativními pobytovými tituly jednotná. Např. usneseními ze dne 18. 5. 2023, č. j. 10 Azs 97/2023-50, a ze dne 20. 12. 2023, č. j. 10 Azs 292/2023-40, NSS kasačním stížnostem odkladný účinek nepřiznal (jednalo se též o občany Ukrajiny, kteří se dopustili úmyslného trestného činu a pobytové oprávnění jim nebylo prodlouženo, resp. jim bylo zrušeno) s tím, že újme v zemi původu lze předejít i jinými prostředky – především vízem za účelem strpění nebo doplňkovou ochranou.
33. Zadruhé, při meritorním rozhodování je potřeba posoudit zákonnost napadeného rozhodnutí v širším kontextu. Při posuzování neprodloužení konkrétního pobytového

oprávnění podle soudu není důvod odhlížet od ostatních možností, které má cizinec pro úpravu svého pobytu k dispozici, nebo automaticky předpokládat, že správní orgány nebudou při rozhodování o takových alternativách zohledňovat individuální okolnosti dané věci či respektovat mezinárodní lidskoprávní závazky (zásadu nenavracení). V opačném případě by cizinci muselo být uděleno právě to pobytové oprávnění, jehož se domáhá, bez ohledu na účel takového pobytového oprávnění (u zaměstnaneckých karet ekonomický účel, u jiných pobytových oprávnění může být účelem např. studium, vědecký výzkum, sloučení s rodinou atd.) nebo důvod jeho neprodloužení, resp. pozbytí. Princip účelu pobytu a jeho plnění se v zákoně o pobytu cizinců projevuje i v tom, že konkrétní pobytová oprávnění lze rušit, neplní-li účel, pro který byly vydány [srov. § 37 odst. 1 písm. b), § 46 odst. 1 věta první, § 37a odst. 1 písm. c), § 46a odst. 2 písm. h), § 46b odst. 2 písm. c), § 46d odst. 2 písm. f), § 46f odst. 1 písm. d) § 46g odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců]. V posuzované věci lze konkrétně odkázat na § 44a odst. 1 ve spojení s § 42g odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle nichž žalovaný platnost zaměstnanecké karty neprodlouží, není-li účelem jeho pobytu na území zaměstnání na jedné z pracovních pozic uvedených v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty.

34. Co se týče reálné možnosti získání víza strpění, žalobce odkázal na § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle kterého žalovaný dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3 [není-li možné vycestování cizince, jemuž bylo uloženo správní vyhoštění] cizinci neudělí, jestliže není trestně zachovalý. To však za podmínky, že důsledky neudělení dlouhodobého víza budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince (§ 56 odst. 2 *alinea* zákona o pobytu cizinců).
35. Podmínka trestní zachovalosti ovšem není *absolutní* překážkou pro udělení dlouhodobého víza. V bodě 14 tohoto rozsudku soud zmínil, že § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců představuje pro správní orgány jednoznačný imperativ, jak v případě spáchání úmyslného trestného činu cizincem v řízení o žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty rozhodnout – tj. žádost zamítnout. Oproti tomu § 56 odst. 2 zákona o pobytu cizinců dává správním orgánům prostor pro uvažování a vyvažování jednotlivých konkurujících si okolností. Přitom se „na straně“ důvodů pro udělení dlouhodobého víza nemusí jednat pouze o okolnosti související s cizincovým soukromým a rodinným životem (srov. použití slova *zejména*), ale správní orgány mohou brát na zřetel různorodé aspekty cizincovy situace. V posuzované věci by se tedy jednalo o následující poměrování: na jedné straně by stála ochrana veřejného zájmu, kdy by správní orgány hodnotily žalobcovu trestnou činnost (závažnost, četnost, chování během uloženého trestu atd.). Na tomto místě soud podotýká, že nemínil trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky nijak zlehčovat (nebo obecně zlehčovat trestněprávní činnost). Zdaleka ale nejde o trestnou činnost nejzávažnější a v porovnání například s násilnou, sexuální či drogovou trestnou činností je společenská škodlivost žalobcem spáchaného trestného činu přeci jenom nižší. Na druhé straně by stály důsledky neudělení dlouhodobého víza, tedy riziko, že žalobce bude muset odcestovat na válkou zasaženou Ukrajinu, kde by byl vystaven hrozbě vážné újmy. K tomu soud připomíná mezinárodní lidskoprávní závazky v čl. 2 a 3 EÚLP (právo na život a zákaz podrobit osobu mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu), jimiž je Česká republika vázána.

36. V žalobcem citovaném usnesení č. j. 5 Azs 214/2024-27 NSS sice uvedl, že na vízum za účelem strpění není právní nárok. Soud nepopírá, že udělování víz správními orgány je otázka politická, o čemž ostatně svědčí i vynětí zákonodárcem z přezkumu správními soudy (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. II. ÚS 393/20, bod 25). Soudu je však z úřední činnosti známo, že občanům Ukrajiny, kteří nesplňují podmínky pro udělení dočasné ochrany, je z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině udělováno vízum za účelem strpění z důvodu existence překážky vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců (viz např. rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2022, č. j. 51 A 27/2022-39, ze dne 5. 1. 2023, č. j. 45 A 3/2022-57, nebo ze dne 26. 1. 2023, č. j. 57 A 3/2022-36). Nadto, v rozsudku ze dne 6. 5. 2024, č. j. 45 A 2/2024-28, Krajský soud v Praze přijal závěr, že „*pokud by cizinec namítal porušení závazků vyplývajících z čl. 2, 3 [z nichž plyne též zásada nenavracení] nebo 8 Úmluvy [EÚLP] nemohla by být žaloba proti neudělení víza za účelem strpění vyloučena ze soudního přezkumu, neboť podle čl. 36 odst. 2 Listiny nesmí být z pravomoci soudu vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny (takové námitky by bylo třeba posoudit nezávislé na skutečnosti, že cizinec nemá práva pobytu na území ČR).*“ Při hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu má žalobce též možnost požádat o mezinárodní ochranu (srov. judikatura připomenutá v bodech 30 a 32 tohoto rozsudku) a následného soudního přezkumu podle hlavy čtvrté zákona o azylu.
37. Soud tak shrnuje, že se žalovaný nedopustil procesních pochybení, jestliže řízení nepřerušil do doby rozhodnutí okresního osudu o žádosti o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu, jelikož se nejednalo o předběžnou otázku. Žalovaný ani nemusel vyčkat případného budoucího rozhodnutí okresního soudu o tom, že se žalobce co do podmíněného upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti osvědčil. Soud ani neshledal důvody pro výjimečné prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. K zásahu do soukromého a rodinného života žalobce nad rámec obecných námitek o existenci partnerky, přátel a zájmů na území České republiky neuvedl nic bližšího, nelze proto mít za to, že by neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty bylo v rozporu s čl. 8 EÚLP. Pokud jde o žalobcovy obavy z vycestování na Ukrajinu, napadeným rozhodnutím mu nebyla uložena povinnost vycestovat z území České republiky. Zásadě nenavracení lze podle soudu dostat i jinými právními prostředky než právě prodloužením doby platnosti zaměstnanecké karty.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

38. Soud uzavírá, že neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky. Žalobu proto zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
39. Důkazy listinami přiloženými k žalobě soud neprováděl. Trestní příkaz a usnesení o zamítnutí žádosti o přerušení řízení jsou součástí správního spisu, kterým se dokazování neprovádí, ale soud z něj bez dalšího vychází. Usnesení, kterým okresní soud rozhodl o tom, že se žalobce co do podmíněně odloženého trestu odnětí svobody osvědčil, není pro posuzovanou věc podstatné. Žalobci byl totiž vedle toho uložen i jiný trest a v době vydání napadeného rozhodnutí nenastala fikce neodsouzení jako celku, tj. ke všem trestům (§ 105 odst. 6 trestního zákoníku a rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2022, č. j. 8 Azs 325/2019-41, bod 11). Žalobce přiložil též kopii řidičského průkazu. Vydání řidičského průkazu ovšem nemá za následek fikci neodsouzení a nelze je zaměňovat nebo ztotožňovat s rozhodnutím soudu o osvědčení podle § 91 odst. 3 trestního zákoníku (což přísluší pouze trestnímu soudu). Dále žalobce přiložil posudek zaměstnavatele o pracovní činnosti. Důvod pro neprodloužení zaměstnanecké karty podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ale správním orgánům nebo soudu nedává prostor při rozhodování zohlednit také cizincovy pracovní

výkony (a vyvažovat je v kontrastu k trestné činnosti). Konečně žalobce přiložil rozhodnutí o udělení trvalého pobytu a výzvu pro převzetí průkazu o povolení k trvalému pobytu V. S., občana Srbska, narozeného dne 17. 4. 2024. Soudu není zřejmé, jaký mají tyto listiny vztah k projednávané věci, jelikož žalobce v průběhu správního ani soudního řízení osobu nezletilého V. S. nezmiňoval. Žalobce ani netvrdil, že byl měl na území České republiky děti nebo jiné rodinné příslušníky (kromě partnerky).

40. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozsudku). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. listopadu 2024

JUDr. Jan Peroutka, v. r.
soudce